

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

AYDIN - MUĞLA - DENİZLİ PLANLAMA BÖLGESİ
1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ
(MUĞLA İLİ, BODRUM İLÇESİ, BİTEZ MAHALLESİ)

PLAN ARAŞTIRMA VE AÇIKLAMA RAPORU

DAMLA
Planlama ve Danışmanlık Ltd. Şti.

2025

**MUĞLA İLİ, BODRUM İLÇESİ, BİTEZ MAHALLESİ, 162 ADA 34-36-37-105-106
PARSELLER VE 162 ADA 104 PARSELİN BİR KISMINA İLİŞKİN 1/5000 VE 1/1000
ÖLÇEKLİ KORUMA AMAÇLI NAZIM VE UYGULAMA İMAR PLANI PLAN
ARAŞTIRMA VE AÇIKLAMA RAPORU**

PLANLAMA EKİBİ		
Umut MÜFTÜOĞLU	Y. Şehir Plancısı (A Grubu)	 Umut MÜFTÜOĞLU Şehir Plancısı Oda No: 3520
Serkan ARSLAN	Şehir Plancısı	 SERKAN ARSLAN ŞEHİR PLANCISI Diploma No/ Tarih: 073/1999 Oda Sicil No: 2141
GÜLŞEN ÖZKAN MERT	Peyzaj Mimarı	 GÜLŞEN ÖZKAN MERT Yük. Peyzaj Mimarı Büro Tescil No: 0905 Oda Sicil No: 5856
HASAN EMRE GÜNDAY	Arkeolog	

İçindekiler

BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1. Planlama Alanının Genel Özellikleri	1
1.1. Ülke ve Bölge İçindeki Yeri	1
1.2. Yönetim Yapısı ve İdari Bölünüş	2
1.3. Planlama Alanı	2
1.3.1. Özel Kanunlar Açısından Durumu.....	3
1.3.2. Mülkiyet ve Arazi Kullanım Durumu.....	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
2. Planlama Hiyerarşisi ve Gelişim Süreci.....	5
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	7
3. Bölgenin Genel Özellikleri	7
3.1. Tarihsel Gelişim	7
3.2. Coğrafi Yapı	9
3.3. İklim ve Bitki Örtüsü	11
3.4. Ulaşım.....	13
3.5. Demografik Yapı	14
3.6. Ekonomik Yapı.....	16
3.6.1. Turizm.....	16
3.6.2. Tarım ve Hayvancılık	18
3.6.3. Sanayi.....	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	21
4. Kurum Görüşleri	21
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	23
5. Planlama Çalışması.....	23
5.1. Planın Amacı ve Gerekçesi.....	23
5.2. Planlama Çalışmasının Getirdiği Kararlar.....	23
5.2.1. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği	23
YEDİNCİ BÖLÜM	27
6. KAYNAKÇA.....	27

Şekiller

Şekil 1. Muğla ili ve Bodrum ilçesinin konumu	1
Şekil 2. Bitez Mahallesi'nin konumu.....	1
Şekil 3. Planlama alanı ve yakın çevresinde yer alan doğal sit alanı sınırları	3
Şekil 4. Planlama alanı mülkiyet durumu	4
Şekil 5. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı N18 Paftası	5
Şekil 6. Plana konu parsellerin 1/100.000 ölçekli ÇDP'deki yeri	6
Şekil 7. Meri 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı	24
Şekil 8. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği	25
Şekil 9. Meri Plan – Öneri Plan karşılaştırması	26

Tablolar

Tablo 1. Muğla ili iklim değişkenleri	11
Tablo 2. Bodrum ilçesi iklim değişkenleri	12
Tablo 3. Yıllara göre Muğla nüfusu	14
Tablo 6. İlçelere göre Muğla nüfusu.....	14
Tablo 7. Yıllara göre Bodrum nüfusu.....	15
Tablo 10. Bitez Mahallesi yıllara göre nüfus değişimi (2014-2023).....	15
Tablo 11. Bakanlık Belgeli Tesislerin Oda ve Yatak Sayılarının Dağılımı (2024).....	16
Tablo 12. İşletme (Bakanlık) Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri 2024.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

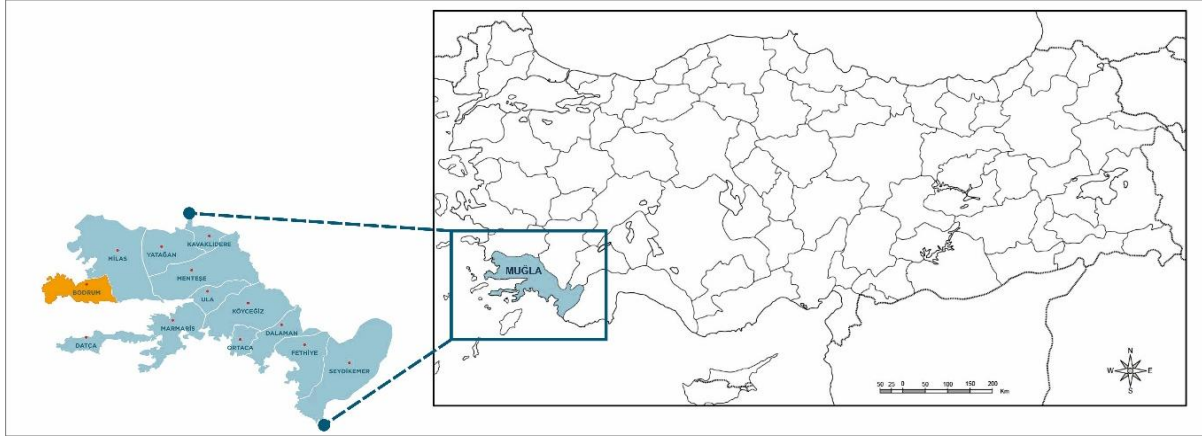
1. Planlama Alanının Genel Özellikleri

1.1. Ülke ve Bölge İçindeki Yeri

Plana konu alan Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi sınırları içinde yer almaktadır. Ülkemizin güneybatı ucunda konumlanmış olan Muğla ili, coğrafi bölgeler içinde Ege Bölgesi'nde kalmakla birlikte konumu bakımından hem Akdeniz Bölgesi'nde hem de Ege Bölgesi'nde ilçeleri bulunmaktadır. Muğla'nın kuzeyinde Aydın ilinin Didim, Söke, Koçarlı, Karpuzlu, Çine ve Bozdoğan ilçeleri, kuzeydoğusunda Denizli ilinin Kale, Beyağaç, Acıpayam ve Çameli ilçeleri ile Burdur ilinin Altınyayla ilçesi, doğusunda Antalya ilinin Kaş, Elmalı ve Korkuteli ilçeleri, güneyinde Akdeniz, batısında ise Ege Denizi yer almaktadır.

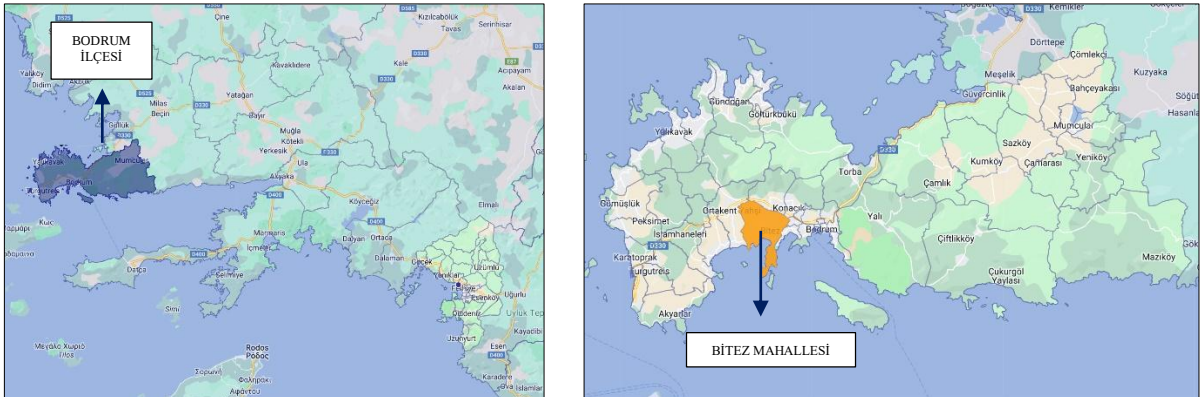
Bodrum ilçesi Muğla'nın batı ucunda yer almakta olup doğu ve kuzeydoğusunda Milas, kuzeybatı, batı ve güneyinde ise Ege Denizi ile çevrilidir. İlçe kuzeyde Güllük, güneyde Gökova Körfezi arasında bir yarımada üzerinde yer almaktadır.

Şekil 1. Muğla ili ve Bodrum ilçesinin konumu

Bodrum ilçesine bağlı 56 mahalleden birisi olan Bitez Mahallesi, İl merkezine 127 km, ilçe merkezine 8 km uzaklıkta yer almaktadır

Şekil 2. Bitez Mahallesi'nin konumu

1.2. Yönetim Yapısı ve İdari Bölünüş

Muğla ili, 12.11.2012 tarihinde kabul edilen ve 06.12.2012 tarihli ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında “Büyükşehir” statüsü kazanmış ve idari açıdan yeniden yapılanmıştır. Muğla Büyükşehir Belediye sınırlarının il mülki sınırları haline gelmesi neticesinde belde ve köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak her biri mahalleye dönüşmüştür.

12.655 km² yüzölçümüne sahip Muğla ili, idari olarak 13 ilçe ve 569 mahalleye ayrılmıştır. Muğla’ya bağlı ilçeler sırayla Bodrum, Dalaman, Datça, Fethiye, Kavaklıdere, Köyceğiz, Marmaris, Menteşe, Milas, Ortaca, Seydikemer, Ula ve Yatağan’dır.

1.3. Planlama Alanı

Planlama alanı olan Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-36-37-105 ve 106 parsel numaralı taşınmazlardan oluşmaktadır.

1.3.1. Özel Kanunlar Açısından Durumu

Planlama alanı, özel kanunlar açısından 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu kapsamında mülga Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 29.04.2011 tarihli ve 7075 sayılı Kararı ile tescil edilen “3. Derece Doğal Sit Alanı” sınırları içinde kalmaktadır. Ayrıca Planlama alanı içinde yer alan Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-parcel numaralı taşınmazın bir kısmı (kuzey tarafı) 1. derece arkeolojik sit alanı sınırları içinde kalmaktadır. 1. derece arkeolojik sit alanı sınırları içinde kalan saha planlama çalışması dışında tutulmuştur.

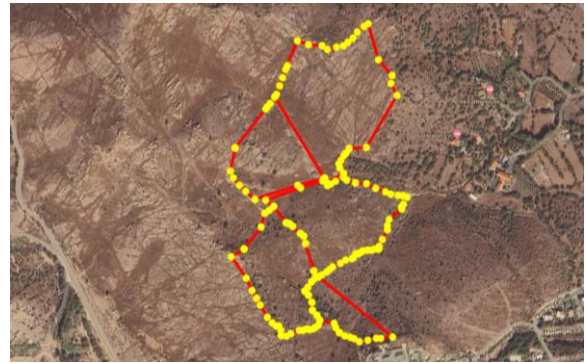
Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 728 sayılı Doğal (Tabii) Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları ile İlgili İlke Kararı’nın “III. Derece Doğal (Tabii) Sit” başlığı altında “Doğal yapının korunması ve geliştirilmesi yolunda, yörenin potansiyeli ve kullanım özelliği de göz önünde tutularak konut kullanımına da açılabilir alanlardır...” hükmü bulunmaktadır.

Şekil 3. Planlama alanı ve yakın çevresinde yer alan doğal sit alanı sınırları

Yakın çevre doğal sit durumu

“3. Derece Doğal Sit Alanı” içinde parsellerin yeri

Kaynak: <http://says.csb.gov.tr/>

1.3.2. Mülkiyet ve Arazi Kullanım Durumu

Planlama alanı olan Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-36-37-105 ve 106 parsel numaralı taşınmazlardan 162 ada 34-37 ve 106 sayılı taşınmazlar özel mülkiyette olup sırayla 52.876,31 m², 35.896,96 m² ve 30.540,11 m²; 162 ada 36 ve 105 sayılı taşınmazlar ise Hazine mülkiyetinde olup sırayla 25.195,52 m² ve 11.140,58 m² büyüklüğündedir.

Söz konusu hazine parselleri için Bodrum Milli Emlak Müdürlüğü'nün bila tarihli ve 9081340 sayılı yazısında "... lojman ihtiyacını karşılayacak konut imarlı parsellerin yeterli olmadığı dikkate alındığında imar planı yapılmasında bir sakınca olmadığı..." ifade edilmiştir.

Ayrıca Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-parcel numaralı taşınmazın 1. derece arkeolojik sit alanı sınırları içinde kalan bölümü planlama sınırı dışında tutulmuştur. Planlama alanı büyüklüğü yaklaşık 155 ha olup ve hâlihazırda tarla vasfında olan taşınmazlar üzerinde herhangi bir yapılaşma bulunmamaktadır.

Şekil 4. Planlama alanı mülkiyet durumu

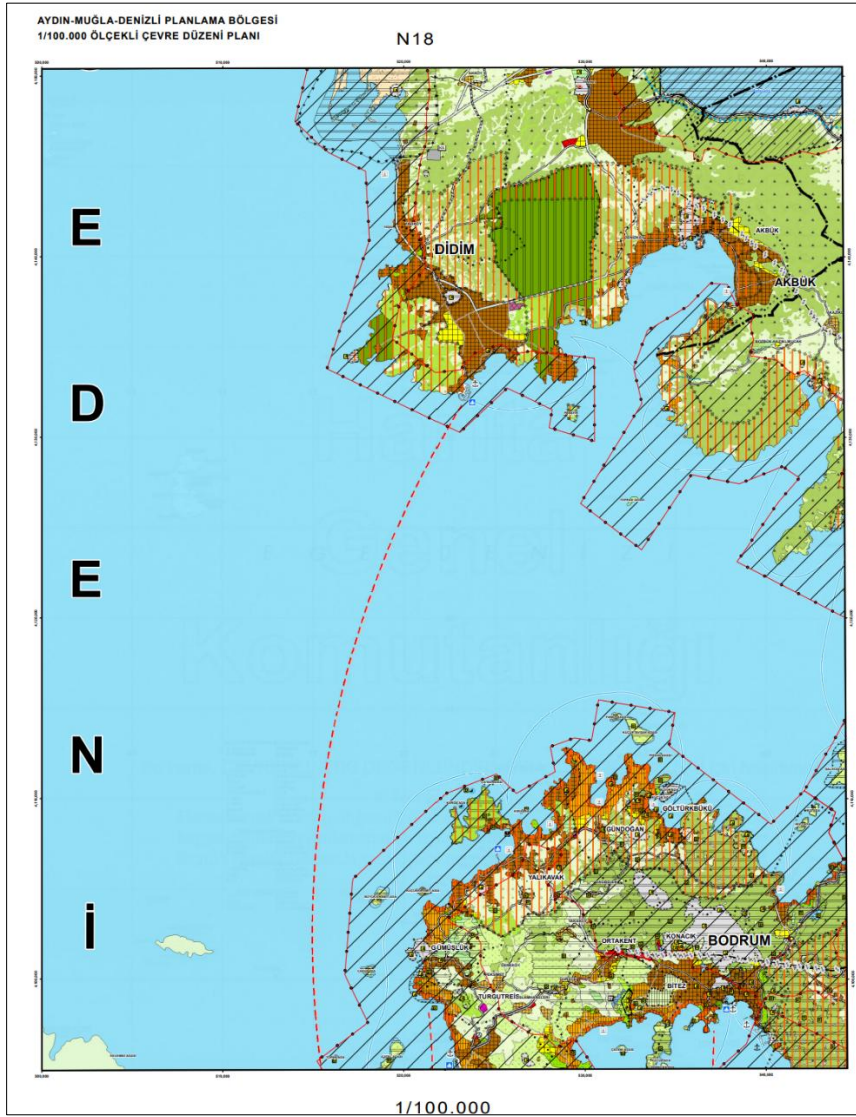
İKİNCİ BÖLÜM

2. Planlama Hiyerarşisi ve Gelişim Süreci

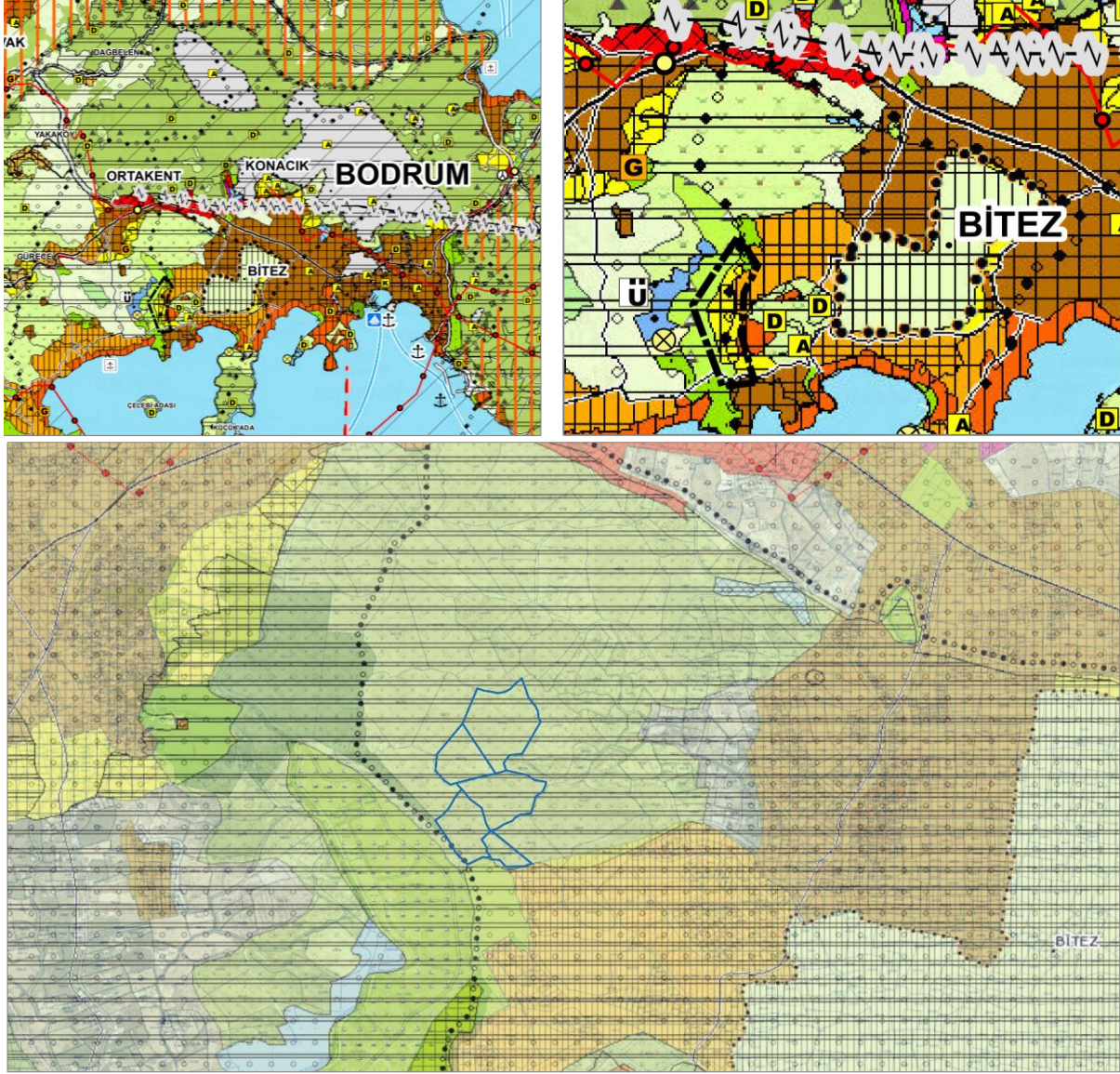
Planlama alanını kapsayan üst ölçekli en büyük plan mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından onaylanmış olan “Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı”dır. İlk onay tarihi 09.03.2011 olan plan kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca çeşitli tarihlerde plan değişiklikleri yapılmıştır.

Plan değişikliğine konu Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-36-37-105 ve 106 parseller, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında N18 paftasında “Doğal ve Ekolojik Yapısı Korunacak Alan” ve “Doğal Sit Alanı” taralı bölge içinde kalmaktadır.

Şekil 5. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı N18 Paftası

Şekil 6. Plana konu parsellerin 1/100.000 ölçekli ÇDP'deki yeri

Planlama çalışması yapılacak bölgede onaylı 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve/veya Nazım İmar Planı ile alt ölçekli imar planları bulunmamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Bölgenin Genel Özellikleri

3.1. Tarihsel Gelişim

Muğla ili: Muğla'da ilk yerleşimlerin ne zaman başladığı hakkında kesin bir bilgi olmamakla birlikte bazı kaynaklarda kent tarihinin M.Ö. 3000'li yıllara kadar uzandığı ifade edilmektedir. Bugün Muğla il sınırlarının içinde kalan alanda, antik dönemde Karya ve Likya medeniyetleri olmak üzere iki önemli medeniyet hüküm sürmüştür. Bu iki medeniyetin sınırları tam olarak bilinmemekle birlikte yapılan çalışmalar neticesinde Harita 5'te olduğu gibi tahmin edilmektedir. Harita 5'te, iki medeniyetin Muğla il sınırları ile örtüşen kısımları gösterilmektedir. (1)

Fakat bilinen eski adları ile Alinda, Moğala, Mobella olarak anılan Muğla'nın eskiden İç Karya olarak adlandırılan bölgede yer aldığı bilinmektedir. Bugünkü coğrafyada kuzeyde Söke, Aydın, Nazilli üzerinden başlayıp güneyde Dalaman çayının denize döküldüğü yerde biten bölge, çağlar boyunca Karya (Caria) olarak anılmış; kuzeyde Lidya (Lydia), güneyde Likya (Lycia) ve Anadolu içlerinde de Frigya (Phrygia) hükümrانlığı altındaki bölgelere komşu olmuştur. (2)

Bölge Karyalıların ardından kısmen ve kısa dönemler halinde Mısır, Asur ve İskit işgalleri altında kalırken kıyıları ise zamanla Helenlerin egemenliği altında girmiştir. Helen kavimleri Karya bölgesine çok uzun bir süre nüfuz etmişlerdir. Knidos (Datça Yarımadası'nın ucu) ve Halikarnas (Bodrum) ile başlayan Helen kolonizasyonu içinde zamanla Daldala (Dalaman), Stratonikea (Yatağan Eskişehir), Nakrasa (Karakuyu), Akassos (Bozüyük) ve Fethiye çevresinde de Telmessos, Xantos (Kınık), Patara ve Tlos (Eşen) kentleri kurulmuştur. (3)

Antik dönemden sonra sırasıyla Frig, Lidya, Pers, Makedon, Bergama Krallığı ve Roma hâkimiyeti altında yaşayan şehir, Selçukluların 11. yüzyılda Malazgirt Savaşı sonrası Anadolu'ya girmesiyle birlikte Menteşe Bey komutasındaki Türkler (Menteşeoğulları) tarafından 1284 yılında ele geçirilmiştir. Bu dönemden sonra Muğla ve çevresi "Menteşe" olarak anılmaya başlanmıştır. Ancak bu dönemde beyliğin merkezi Milas ve Peçin olurken Muğla yerleşimi küçük bir kasaba olarak ikinci planda kalmıştır. Bu nedenle devrin önemli yapıları da Muğla'da değil Milas ve Peçin'de kurulmuştur. (4)

Şehir, 1391 yılında ise Yıldırım Beyazıt tarafından Osmanlı hâkimiyetine alınmış ancak Muğla'daki bu ilk Osmanlı hâkimiyeti geçici olmuştur. 1402'de Timur tarafından alınmış ve sonrasında 1425 yılında 2. Murat tarafından tam anlamıyla Osmanlı devletine bağlanmıştır. Kentin siyasi önemi Osmanlı devrinde daha da artmıştır. Çünkü Menteşe Beyliği devrinde bu bölgenin yönetim merkezi Milas iken Osmanlı Devleti bu yeni sancağın yönetim merkezi olarak Muğla'yı seçmiştir. (5)

Muğla ili, dağlık yapısı ve dışarıya açılan elverişli bağlantı yollarına sahip olmadığından bu dönemde hızlı gelişmemiştir. Yıllarca sadece il merkezi olmasının verdiği hareketlilikle gelişmeye çalışan Muğla ili son yıllarda özellikle ulaşım altyapısındaki çalışmalar, turizm faaliyetlerinin artması, üniversitenin açılması ve yeni sanayi bölgelerinin kurulması gibi gelişmeler sayesinde dışarıya açılmaya ve gelişmeye başlamıştır. (5)

Bodrum ilçesi: Yunan ve Anadolu uygarlıklarının kesişme noktasında yer alan Bodrum ilçesi, her dönem jeopolitik önemini korumuş ve Eskiçağlar'da dünyanın önemli siyasi ve uygarlık merkezlerinden biri olmuştur. Leleg, Karia, Pers, Dor, Helen, Roma, Bizans ve Osmanlı gibi çeşitli uygarlıklara ait arkeolojik buluntular yöre ve çevresinin yedi bin yıllık bir geçmişi olduğuna işaret etmektedir (6). Bodrumlu tarihçi Heredotos'un kaynaklarına göre Bodrum'da yaşam M.Ö. 1.000 yılında Dorlar tarafından şu an kalenin bulunduğu bölgeye kurulan şehirle başlamıştır.

Dorlar, belli bir süre sonra bölgedeki egemenliklerini kaybetmiş ve Bodrum Yunan tarihinin ilk milletlerinden Karyalıların ve Leleglerin yönetimine girmiştir. M.Ö.650 yılında şehri genişleten Megeralılar adını da Halikarnassos olarak değiştirmişlerdir (7).

Şehir, en parlak dönemlerinden birini Karya satraplığının egemenliği altındayken yaşamıştır. Bodrum antik çağda Karya Bölgesinin en önemli liman kentlerinden birisi olmuştur. Bodrum Yarımadası'nda Karya Uygarlığı'ndan kalan yirmi kadar antik yerleşim kalıntısı bulunmaktadır. Karyalılar, MÖ 6. yy.da Lidyalıların, ardından Perslerin egemenliğine girmiştir.

M.Ö.550'de Lidyalıların denetimine giren bölge, M.Ö.546'da Lidya Devleti tarih sahnesinden silindikten sonra M.Ö. 387 yılında Perslerin egemenliğine girmiştir. Persler, Bodrum ve çevresini küçük prenslikler şeklinde yönetmiştir (8).

Şehir M.Ö. 334 yılında Büyük İskender ile Pers ordusu ile yapılan mücadele sonrasında Bodrum Makedonyalıların denetimine girmiştir. Bu mücadele sırasında Halikarnaslılar, Büyük İskender'e karşı büyük bir direniş göstermiş, bunun sonucu olarak şehir Büyük İskender'in gerçekleştirdiği fetihler sırasında yıkılıp yakılmıştır. Büyük İskender'in zaptından sonra Bodrum (Halikarnas) eski gücünü bir daha kazanamamıştır (8).

İskender'in ölümünden sonra bir süre generaller tarafından yönetilen Bodrum yöresi uzun bir süre boyunca toparlanamamıştır. M.Ö. 133'te Romalıların himayesi altına giren Bodrum, Roma'nın ikiye bölünmesinden sonra bir süre Batı Roma İmparatorluğu bünyesinde; M.S.476 yılında Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasından (MS 324) sonra da Aphrodisias Metropolitliği'ne bağlı bir piskoposluk olarak varlığını sürdürmüştür (6).

Bodrum M.Ö. 192’de Romalıların eline geçmiş ancak bu dönemde önemli bir gelişme göstermemiştir. M.S. 395 yılında Bizanslıların, M.S. 11. yüzyılda Türklerin eline geçen bölge, 13. yy’da yüzyılda Menteşe Beyliği’nin bir parçası olmuştur. Bölge 1415 yılında Rodos Şövalyelerinin hâkimiyetine girmiş, ancak 1522 yılında Kanuni Sultan Süleyman tarafından tekrar Osmanlı İmparatorluğu topraklarına dâhil edilmişti (7)

I. Dünya Savaşı sonunda (11 Mayıs 1919) İtalyanlarca işgal edilen Bodrum, Kurtuluş Savaşı’yla birlikte Türkler tarafından geri alınmış ve Cumhuriyetin ilanından sonra adı Bodrum olarak değiştirilmiştir.

3.2. Coğrafi Yapı

Muğla ili: Muğla, ülkemizin Ege bölgesinde, 37° 12' kuzey enlemi ve 28° 21' doğu boylamları arasında yer almaktadır. İl yüzölçümü ülke yüzölçümünün yaklaşık % 1,6’sını kaplamakta olup 12.654 km²'dir. Toplam uzunluğu 1479 km olan deniz kıyıları ile ülkemizin en uzun sahil şeridine sahip ilidir. Hem Ege Denizi’ne ve hem de Akdeniz’e kıyısı olan Muğla’nın kıyı uzunluğu kara uzunluğundan fazla olup Marmaris, Köyceğiz, Dalaman, Fethiye ilçeleri Akdeniz bölgesinde, ilin geriye kalan bölümü ise Ege bölgesinde yer almaktadır.

Yatağan ve Kavaklıdere ilçeleri dışında diğer tüm ilçelerin denize kıyısı bulunmaktadır. Bu bağlamda Muğla’da kentsel yerleşme alanları, iç kesimlerdeki yerleşmeler ve kıyı yerleşmeleri olarak ikiye ayrılmış durumdadır. Ayrıca, Muğla’da yer alan ormanlık alanlar, özel çevre koruma bölgeleri, turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile sit alanları kentin mekânsal gelişimini önemli ölçüde etkilemiştir.

Dağların kıyıya dik uzanması, bölgede oldukça engebeli bir arazi yapısının oluşmasına neden olmuştur. Coğrafi açıdan il yüzölçümünün yaklaşık olarak % 77’sini dağlar, % 12’sini platolar ve % 11’ini ise ovalar oluşturmaktadır. Ayrıca il topraklarının % 75’e yakını orman ve fundalıklarla kaplıdır.

Bölgede ortalama yükseklik yaklaşık 670 m’dir. Muğla’nın en yüksek noktası Akdağlardır. Muğla ve Antalya il sınırını Akdağlar oluştururken kuzey ve doğu sınırlarını da diğer dağ oluşumları şekillendirmektedir. Kuzeyde Sandras (Çiçek Baba) Dağı, kuzeybatıda Menteşe ve Beşparmak Dağları, doğuda Dumanlı ve Akdağ, kuzeydoğuda ise Göktepe Dağı bu oluşumlardandır.

Bölgedeki yükseklikler sayesinde önemli plato, vadi ve ova oluşumları da meydana gelmiştir. Bölgede bulunan en önemli platolar, Menteşe Dağları’nın eteklerinde yer alan Menteşe Platoları ile Akdağlar’ın eteklerinde yer alan Seki Yaylaları iken vadi ve ovalardan en önemlileri ise Dalaman Vadisi ve Dalaman Ovası’dır. Diğer önemli vadi ve ovalar sırayla Dipsiz Çayı Vadisi, Sarıçay Vadisi ile Eşen Ovası, Yatağan Ovası, Ortaca-Dalyan Ovaları, Kumlu Ova, Bayat Ovası, Pisi Ovası ve Milas Ovası’dır. (9)

İl genelinde 4 adet doğal göl bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri Köyceğiz ve Bafa Gölü olup diğer ikisi Denizcik ve Hacat gölleridir. Buna ek olarak bölgede sulama amaçlı göletlerde mevcuttur. Köyceğiz Gölü, kıyıya yakın olup tabii güzellikleriyle meşhurdur. Yüzölçümü 65 km², derinliği 1,5-5 m arasında değişmektedir. Bafa Gölü ise Muğla-Aydın sınırı üzerinde bulunmakta olup yüzölçümü 65 km²'dir.

Bodrum ilçesi: Doğu ve kuzeydoğusunda Milas ilçesine sınırı bulunan Bodrum ilçesi kuzeybatı, batı ve güneyinde ise Ege Denizi ile çevrili durumdadır. İlçe kuzeyde Güllük, güneyde Gökova Körfezi arasında bir yarımada üzerinde yer almaktadır. İlçe toprakları engebeli ve iç kesimleri ovalık, kıyıları çok girintili ve çıkıntılı, toprak yapısı itibariyle çok fazla kalker içerikli alanlardan oluşmaktadır (10).

Yüksekliğin hiçbir yerde 1000 m'yi geçmediği Bodrum topraklarında Yaran Dağı ve Pazar Dağları bölgeyi engebeli hale getirmektedir. En yüksek nokta Mazı köyü yakınlarında bulunan Yaran Dağı'dır. Kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanan Yaran Dağı (879 m) ilçenin doğu ve orta kesiminde yer almaktadır. Bu dağ batıya doğru alçalarak 690 m yüksekliğindeki Pazar Dağı'nı oluşturmaktadır (10). Yarımada'nın batı kesiminde de, volkanik kayalardan oluşmuş orta yükseklikte tepeler yayılış göstermektedir.

İlçe kıyıları güneyde oldukça düzgün iken güneybatı, batı ve kuzeyde girintili, çıkıntılı bir görünüm almaktadır. İlçenin kıyı uzunluğu yaklaşık 159 km'dir. Çok girintili çıkıntılı olan bu kıyılarda bük ve liman olarak adlandırılan birçok koy oluşmuştur. Ayrıca Bodrum Yarımadası çevresinde irili ufaklı çok sayıda ada vardır. Bunlardan en büyüğü olan Karaada'nın yüz ölçümü 9 km²'dir. Diğer önemli adalar Orak, Büyük Kiremit ve Gündoğan Koyu açıklarındaki Apostol Adası ile Turgutreis açıklarındaki Çatalada'dır (11).

İlçenin kıyı şeridinde doğrudan denize açılan, iç kesimlerde de küçük havzalar oluşturan çöküntü alanları ve denize dik inen yamaçların arasında alüvyon formasyonunda vadiler yer almaktadır. Vadi ve çöküntü alanlarında akarsuların taşıdığı alüvyonların meydana getirdiği ovalar bulunmaktadır. Bunların başlıcaları Bitez Ovası, Akçaalan Ovası ve Karaova'dır. Belirli bir akarsuyun bulunmadığı ilçede, sulama ve içme suyu amaçlı kullanılan ve Mumcular Beldesinde yer alan Sulama Göleti bulunmaktadır (10).

3.3. İklim ve Bitki Örtüsü

Muğla ili: Ülkemiz sahip olduğu yer şekilleri ve coğrafi konumu bölgeler arasında farklı özellikte iklim tiplerinin oluşmasına yol açmıştır. Denizel etkiyle birlikte kıyı bölgelerinde ılıman iklim özellikleri görülürken iç kesimlerinde yükseklikleri ve uzanırları itibarıyla deniz etkilerinin iç kesimlere ulaşmasını engelleyen dağlar nedeniyle karasal iklim tipi görülmektedir.

Ege bölgesi sınırları içinde hem Ege hem de Akdeniz'e kıyısı bulunan Muğla ilinde Akdeniz iklim tipi hâkim olup yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir. Kıyılardan iç kesimlere doğru da karasal iklim etkileri görülmektedir.

1932-2021 yılları arasında elde edilen verilerle Meteoroloji Genel Müdürlüğünce yapılan istatistiki çalışmaya göre Muğla genelinde yıllık ortalama sıcaklık 15.1 °C, en yüksek sıcaklık ortalaması 21.3 °C, en düşük sıcaklık ortalaması ise 9.6 °C'dir. İl genelinde en sıcak aylar temmuz ve ağustos ayı olup bu aylarda ortalama sıcaklık 26.3 °C, en yüksek sıcaklık ortalaması 33.5 °C, en düşük sıcaklık ortalaması ise 19.6 °C dolaylarındadır. İl geneli en soğuk ay ise ocak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık 5.3 °C, ortalama en yüksek sıcaklık 9.8 °C, ortalama en düşük sıcaklık ise 1.6 °C düzeylerindedir.

Kasım ve nisan ayları arasındaki yaklaşık 5.5 ay en yağışlı dönem olup bu dönemde en çok yağmurlu günün olduğu ay 14.7 gün ortalamasıyla aralık ayıdır. Nisan ve kasım ayları arasındaki dönem de yağışın en az olduğu dönemdir. Bu dönem aralığında ve yıl genelinde yağışların en az olduğu ay ağustos ayıdır. Bu ayda ortalama yağışlı gün sayısı 2 gündür.

Tablo 1. Muğla ili iklim değişkenleri

	Ortalama Sıcaklık (°C)	Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)
Ocak	5.3	9.8	1.6	3.5	15.59	244.5
Şubat	6.1	11	1.9	4.5	13.71	177
Mart	8.5	14.2	3.5	5.8	11.94	122.9
Nisan	12.7	18.9	7	7.3	9.94	64.2
Mayıs	17.8	24.3	11.4	8.7	9.53	50.3
Haziran	22.8	29.6	16.1	10.6	5.59	24.3
Temmuz	26.4	33.4	19.7	11.4	2	11.7
Ağustos	26.3	33.6	19.6	10.9	1.94	14.7
Eylül	21.9	29.3	15.3	9.5	4.29	23.3
Ekim	16.2	23.1	10.3	6.8	8.59	73.4
Kasım	10.8	16.7	5.9	4.7	11	136.1
Aralık	7	11.5	3.2	3.4	14.76	266.7
Yıllık	15.1	21.3	9.6	7.3	108.9	1209.1

Kaynak: <https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?k=A&m=MUGLA>

Muğla il topraklarının % 75'e yakını gür orman ve fundalıklarla, % 4,5'i çayır ve meralarla, % 16'sı ekili dikili alanlarla kaplıdır. Muğla Tarım Orman İl Müdürlüğü verilerine göre Muğla il genelinde 547.529 hektar normal orman, 283.789 hektar bozuk orman toplam 831.318 hektar orman alanı bulunmaktadır. Ormanlarda çoğunlukla kızılçam, karaçam, fıstıkçamı, sedir, ardıç ve dünyada ender bulunan kokulu "günlük" ağaçlar bulunurken vadi ve su kıyılarında çınar, söğüt ve selvi ağaçları görülmektedir.

Bodrum ilçesi: Yörenin iklim özellikleri il geneli ile paralellik göstermektedir. Aşağıdaki tabloda yer alan verilere göre ilçede en sıcak dönem temmuz ve ağustos ayları arasında görülmektedir. Bu dönemde ortalama sıcaklık değeri 26.1 °C, en yüksek sıcaklık ortalaması 28.4 °C, en düşük sıcaklık ortalaması da 23.6 °C civarındadır. İlçe genelinde en sıcak aylar ağustos ayıdır. Bu aylarda ortalama sıcaklık 26.3 °C, ortalama en yüksek sıcaklık 28.6 °C, ortalama en düşük sıcaklık ise 23.9 °C düzeyindedir. En soğuk dönemler ise ocak ve şubat ayları arasında görülmektedir. Bu dönemde ortalama sıcaklık değeri 11.5 °C, en yüksek sıcaklık ortalaması 13.2 °C, en düşük sıcaklık ortalaması da 9.6 °C civarındadır.

Tablo 2. Bodrum ilçesi iklim değişkenleri

	Ort. Sıcaklık (° C)	Min. Sıcaklık (° C)	Maks. Sıcaklık (°C)	Yağış / Yağış (mm)	Nem (%)	Yağmurlu günler (g)	Güneşli saatler (s)
Ocak	11.3	9.5	12.9	204	70%	10	7.2
Şubat	11.6	9.7	13.4	145	69%	9	7.9
Mart	13.4	11.2	15.2	89	69%	6	9.4
Nisan	15.7	13.5	17.7	52	72%	5	10.8
Mayıs	19.4	17.1	21.5	20	73%	2	12.2
Haziran	23.5	21	25.7	2	67%	0	13
Temmuz	25.9	23.3	28.2	0	65%	0	12.9
Ağustos	26.3	23.9	28.6	0	67%	0	12.1
Eylül	23.6	21.4	25.8	22	68%	2	10.9
Ekim	20.1	18.1	22.1	72	69%	4	9.5
Kasım	16.5	14.5	18.2	150	70%	7	8.1
Aralık	13	11.2	14.5	224	70%	10	7.2

Kaynak: <https://tr.climate-data.org>

Yağmurlu mevsim 5,3 ay boyunca ekim ayı sonundan nisan ayı ilk haftasına kadar sürmekte olup bu tarihlerde herhangi bir günün yağmurlu olma ihtimali % 18 oranından yüksektir. Bodrum bölgesinde en çok yağmurlu günün olduğu ay 10,6 gün ortalamasıyla en az 1 milimetre miktar yağışın olduğu aralık ayıdır. En yağmurlu aylar aralık, ocak, şubat ve mart ayı olup bu dönemde ortalama yağış 165 milimetre düzeyindedir. Kurak sezon ise nisan ayı ilk haftasından başlayıp ekim ayı sonuna kadar yaklaşık 6,7 ay sürer. Bodrum yöresinde en az yağmurlu günün olduğu ay 0,1 gün ortalamasıyla en az 1 milimetre miktar yağışın olduğu temmuz ayıdır (12).

Ege ve Akdeniz iklimlerinin sentezinden oluşan bir özelliğe sahip olan Bodrum Yarımadasında yaygın olarak Akdeniz ikliminin tipik bitki örtüsü olan makilik-fundalık alanlar yaygın olup mikro-klimatik bir alan özelliği göstermektedir.

Yarımadanın bitki örtüsü çok belirgin bir şekilde ikiye ayrılmıştır. Bodrum-Milas karayolunun doğusunda yer alan kısım iğne yapraklı kızılçam, meşe, palamut, yabani çilek, mersin ve sandal ağaçlarıyla kaplı iken batısında yer alan kısımda bitki örtüsünün ise yer yer çalılık ve fundalıklar ile yörede "çeti" tabir edilen dikenli otlarla kaplı olduğu görülmektedir (6).

Bölgenin faunası yabandomuzu, tilki gibi kara türleri ve cüce karabatak, tepeli pelikan, küçük kerkenez gibi yarı karasal türler ile çeşitli balık türleri ve deniz hayvanlarından oluşmaktadır. Bodrum Yarımadası'nın kuzey ve batı kıyılarının tamamını ve kıyılardaki adaları kapsayan, 37.500 ha.'lık hassas ekosistem alanı, su kuşları ve deniz canlıları için önemli bir habitatır. Bölge ayrıca nesli tükenme tehdidi altında bulunan ve uluslararası alanda korumaya alınan Akdeniz Foklarına da ev sahipliği yapmaktadır (10).

3.4. Ulaşım

Muğla ili: Muğla İli; kuzeyinde Aydın, kuzeydoğusunda Denizli ve Burdur, doğusunda ise Antalya ile komşu olup kente İzmir-Aydın yönünden D-550, Denizli yönünden D-330 ve Antalya-Fethiye yönünden de D-400 Karayolları ile ulaşılmaktadır. Bölgede iller arası ulaşım ağının omurgasını Aydın-Muğla-Antalya karayolu oluşturmaktadır. Bu yol ilk olarak Yatağan, Menteşe ve Ula ilçesine ulaşmakta ve önce Yatağan-Menteşe sınırında sonra da Ula'da ikiye ayrılmaktadır. Yatağan-Menteşe ilçe sınırından ayrılan kol, Bodrum ve Milas ilçelerini merkez ilçe olan Menteşe'ye bağlamaktadır. Ula ilçe sınırları içinde bir kez daha ayrılan yolun bir kolu Marmaris'e giderken diğer kolu Köyceğiz, Ortaca, Dalaman, Fethiye ve Kemer üzerinden kıyıyı izleyerek Antalya'ya ulaşmaktadır.

Bitez ilçesi: Ulaşım açısından oldukça erişilebilir bir konumda olan Bodrum ilçesine özel araba, uçak ya da otobüs gibi ulaşım alternatiflerini kullanarak rahatlıkla ulaşım sağlanabilmektedir. İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya'ya ilçe merkezinden günlük otobüs seferleri düzenlenmektedir.

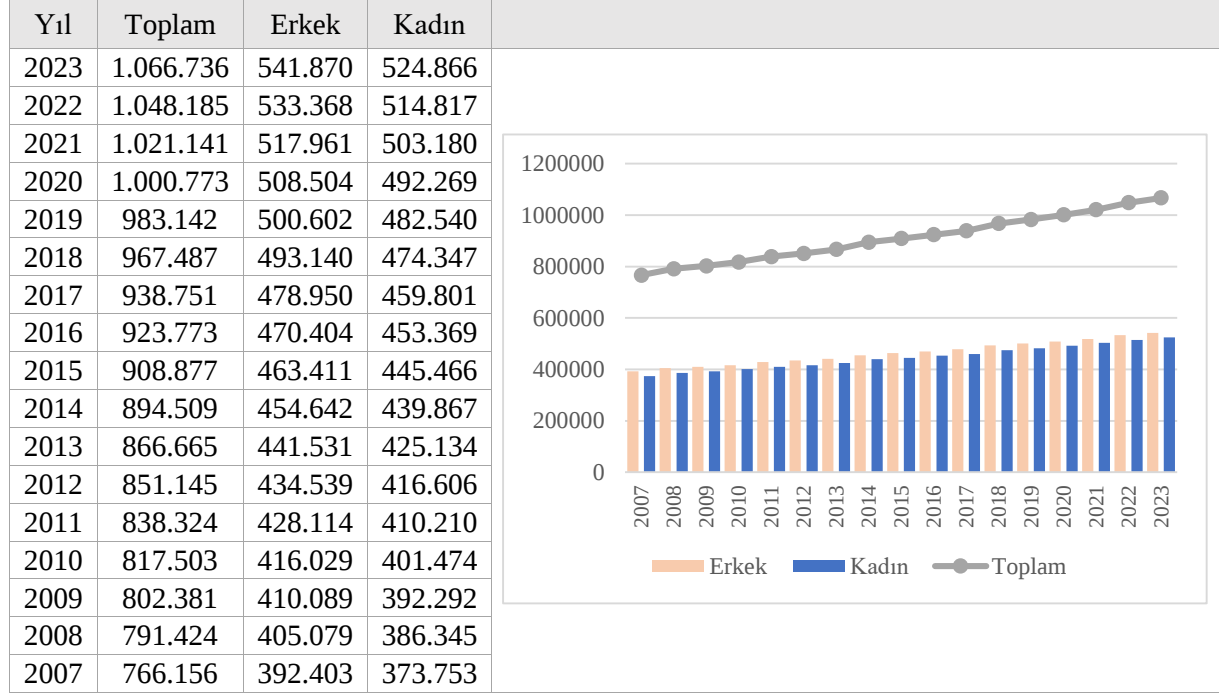
Bodrum önemli bir karayolu kavşağında bulunmasa da karayoluyla ulaşım çok kolaydır. D-330 karayolu ile civar il ve ilçelere bağlantısı bulunan Bodrum ilçesinin, Muğla kent merkezine 130 km., Antalya'ya 419 km., Ankara'ya 730 km, İstanbul'a 802 km, İzmir'e 250 km. mesafesi bulunmaktadır.

Ayrıca hem Milas-Bodrum Havalimanı hem de Dalaman Havalimanı ilçe ulaşımında etkin bir rol oynamaktadır. Planlama alanının Bodrum Havalimanına olan uzaklığı 38 km, Dalaman Havalimanına uzaklığı ise yaklaşık 210 km'dir.

3.5. Demografik Yapı

Muğla ili: Muğla ilinin nüfusu, TÜİK 2023 verilerine göre 1.066.736 olup 18.551 kişi ile bir önceki yıla göre nüfus atışı hızı % 1.77 olmuştur. 541.870 kişiyle erkeklerin oranı % 50,80; kadınların oranı ise 524.866 kişiyle % 49.20'dir. İlde nüfus yoğunluğu 82/km²'dir.

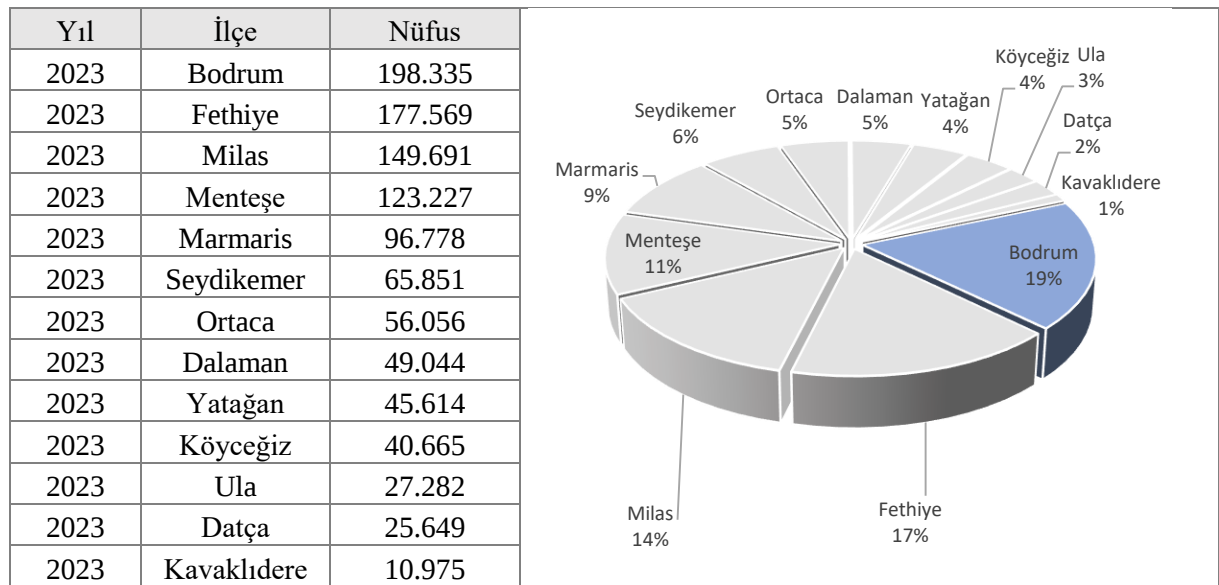
Tablo 3. Yıllara göre Muğla nüfusu

Kaynak: TÜİK

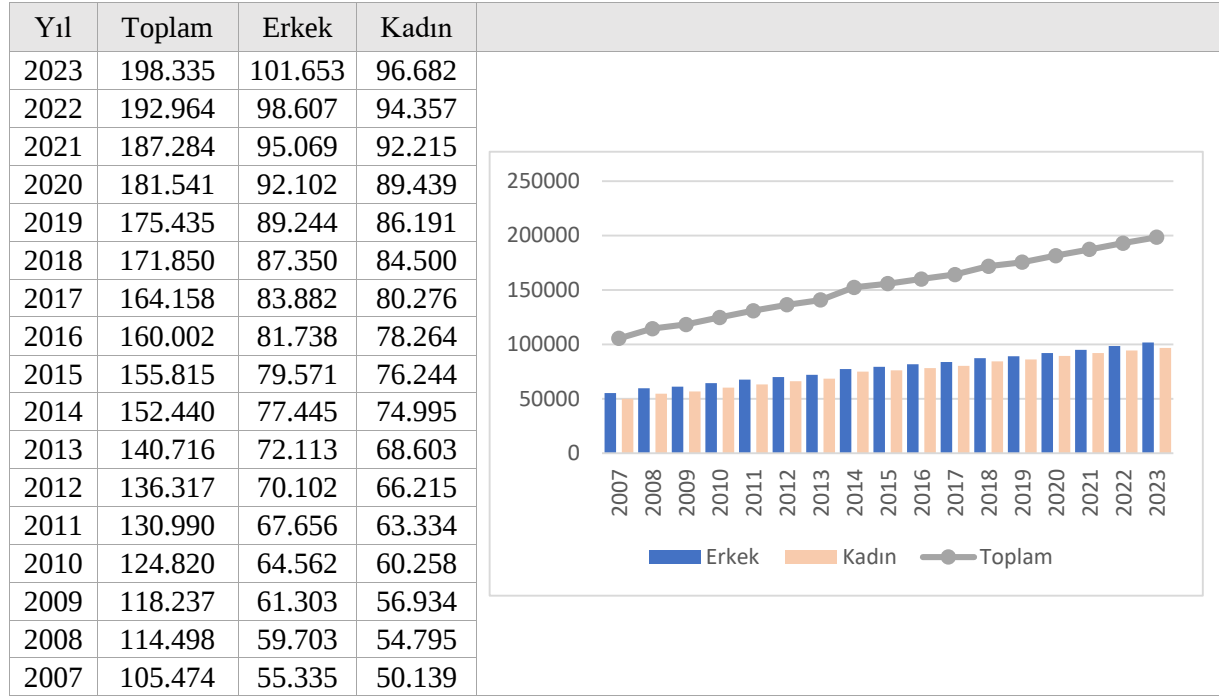
Muğla ilinin nüfus bakımından en büyük ilçeleri ise sırasıyla Bodrum, Fethiye, Milas, Menteşe ve Marmaris'tir. Nüfus bakımından en küçük ilçesi ise Kavaklıdere'dir.

Tablo 4. İlçelere göre Muğla nüfusu

Bodrum ilçesi: Bodrum ilçesinin 2023 yılı toplam nüfusu 198.335 kişidir. 101.653 kişiyle erkeklerin oranı % 51.25; kadınların oranı ise 96.682 kişiyle % 48.75'dir.

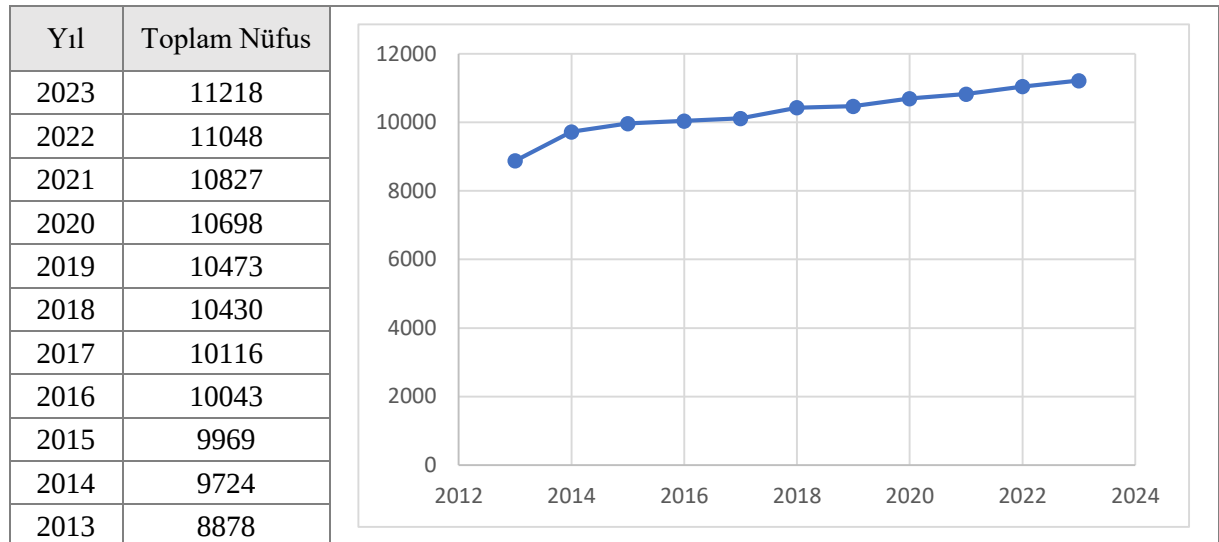
Tablo 5. Yıllara göre Bodrum nüfusu

Kaynak: TÜİK

İlçeye bağlı 41 mahalleden nüfusu en büyük olan ilk 3 mahalle Çırkan, Bitez ve Akçaalan mahalleleridir. 2. sırada yer alırken Bitez mahallesinin toplam nüfusu 11.218 kişidir.

Tablo 6. Bitez Mahallesi yıllara göre nüfus değişimi (2014-2023)

3.6. Ekonomik Yapı

Muğla'ya bağlı ilçelerin sosyo-ekonomik yapılar, coğrafi yapıya ve turizm faaliyetlerinin yoğunluğuna göre farklılık göstermektedir. İl genelinde en belirgin ekonomik yapı turizm ve tarım sektörlerine bağlı olmakla birlikte turizm faaliyetlerinin yoğun olduğu kıyı bölgelerinde yer alan ilçelerin, iç bölgelerde yer alan ilçelere göre daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TR32 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı 2014-2023 Raporunda Muğla yerleşimleri mevcut ekonomik yapılarına göre Geleneksel Ekonomi Merkezleri, Turizm Yoğun Merkezler, Ekonomisini Çeşitlendirmiş Merkez ve Turizm Yoğun Geleneksel Ekonomi Merkezi olarak 4 kategoride tanımlanmakta olup Bodrum ilçesi “Turizm Yoğun Merkez” olarak belirlenmiştir.

3.6.1. Turizm

Muğla ili: Muğla; doğal, tarihi ve kültürel özelliklerinin yanı sıra sahip olduğu eşsiz koy ve kıyıları ile de ülkemizin uluslararası turizm noktalarından birisi olmuştur. Bölge; plajları, arkeolojik ve tarihi eserleri, kendine özgü zengin biyolojik çeşitliliği ve elverişli iklim yapısı sayesinde turizm potansiyeli açısından çok zengindir. Kum-deniz-güneş ekseninde turizm faaliyetlerinin ve “mavi yolculuk” olarak tabir edilen deniz üstü tekne turlarının ağırlıklı olarak yapıldığı bir yer olup orman varlığı ve kültürel değerleri ile alternatif turizm faaliyetleri için de çok çeşitli imkânlar sunmaktadır. Bölgede deniz-kum-güneş turizmine ek olarak kongre turizmi, yat turizmi, dağcılık turizmi ve su altı dalış turizminin de yaygın olduğu görülmektedir.

Denizel ve orman alanların yoğun olduğu ilde 5 adet Özel Çevre Koruma Bölgesi, 10 adet Milli Park ve birçok alanda faklı statülerde doğal sit alanı bulunmaktadır. Buna bağlı olarak, ilin sosyo-ekonomik yapısı turizme sektörüne bağlı olarak gelişmiştir. TÜİK 2023 verilerine göre yerli ve yabancı yılda yaklaşık 3 milyon turist ziyaret ettiği bir pazar konumuna ulaşmıştır.

Tablo 7. Bakanlık Belgeli Tesislerin Oda ve Yatak Sayılarının Dağılımı (2024)

	İşletme Belgeli	Yatırım Belgeli	Basit Konaklama İşletme Belgeli
Tesis Sayısı	467	76	2,180
Oda Sayısı	52,442	9,186	53,104
Yatak Sayısı	111,950	22,070	106,273

Kaynak: <https://yigm.ktb.gov.tr>

Tesis sayıları bakımından 192 tesisle Bodrum 1. sırada, 142 tesisle Marmaris 2. sırada ve 80 tesisle Fethiye 3. sırada yer almakta olup bu 3 ilçede bulunan tesislerin toplamı Muğla genelindeki tesislerin %85'ini oluşturmaktadır. İl genelinde 4 ve 5 yıldızlı otellerin yoğunluğuna rağmen apart, pansiyon, tatil köyü ve butik otel gibi küçük işletmelerin sayısı da oldukça dikkat çekicidir. Ayrıca belediyeler tarafından belgelendirilmiş çok fazla sayıda tesis de bulunmaktadır.

Tablo 8. İşletme (Bakanlık) Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri 2024

Türü	Sınıfı	Tesise Geliş Sayısı			Geceleme		
		Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	5 Yıldızlı	1 166	6 254	7 420	2 628	12 330	14 958
	4 Yıldızlı	7 569	10 974	18 543	16 156	20 797	36 953
	3 Yıldızlı	303	11 093	11 396	1 543	19 811	21 354
	2 Yıldızlı	21	1 911	1 932	45	4 019	4 064
	Toplam	9 059	30 232	39 291	20 372	56 957	77 329
Tatil Köyü	1. Sınıf	225	1 025	1 250	816	2 608	3 424
	Toplam	295	1 265	1 560	961	3 082	4 043
	2. Sınıf	70	240	310	145	474	619
Termal Otel	4 Yıldızlı	23	593	616	53	2 294	2 347
Pansiyon		2	75	77	4	147	151
Apart Otel		27	2 367	2 394	61	5 115	5 176
Müstakil Apart Otel		54	52	106	206	193	399
Özel Tesis		110	1 478	1 588	233	2 532	2 765
Pansiyon (Basit Belgeli)		1 471	5 380	6 851	3 226	12 715	15 941
Butik Otel		190	1 060	1 250	429	2 205	2 634
Kamping (Basit Belgeli)		3	32	35	23	106	129
Otel (Basit Belgeli)		2 339	18 540	20 879	4 937	42 276	47 213
Motel (Basit Belgeli)		19	403	422	31	779	810
Apart Otel (Basit Belgeli)		187	6 029	6 216	475	11 796	12 271

Türü	Sınıfı	Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı(%)		
		Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
Otel	5 Yıldızlı	2.25	1.97	2.02	1.47	6.91	8.39
	4 Yıldızlı	2.13	1.9	1.99	8.32	10.71	19.03
	3 Yıldızlı	5.09	1.79	1.87	1.33	17.1	18.44
	2 Yıldızlı	2.14	2.1	2.1	0.23	20.74	20.97
	Toplam	2.25	1.88	1.97	4.01	11.22	15.23
Tatil Köyü	1. Sınıf	3.63	2.54	2.74	0.93	2.96	3.89
	Toplam	3.26	2.44	2.59	0.98	3.14	4.12
	2. Sınıf	2.07	1.98	2	1.45	4.73	6.18
Termal Otel	4 Yıldızlı	2.3	3.87	3.81	0.15	6.48	6.63
Pansiyon		2	1.96	1.96	0.2	7.42	7.63
Apart Otel		2.26	2.16	2.16	0.29	24.71	25
Müstakil Apart Otel		3.81	3.71	3.76	1.34	1.26	2.6
Özel Tesis		2.12	1.71	1.74	0.7	7.66	8.36
Pansiyon (Basit Belgeli)		2.19	2.36	2.33	4.04	15.94	19.98
Butik Otel		2.26	2.08	2.11	2.01	10.34	12.35
Kamping (Basit Belgeli)		7.67	3.31	3.69	1.04	4.77	5.81
Otel (Basit Belgeli)		2.11	2.28	2.26	2.2	18.84	21.05
Motel (Basit Belgeli)		1.63	1.93	1.92	0.79	19.97	20.77
Apart Otel (Basit)		2.54	1.96	1.97	0.68	16.96	17.64

Kaynak: <https://yigm.ktb.gov.tr>

Bodrum ilçesi: Ekonomik açıdan ilçede gerçekleştirilen en önemli faaliyetlerin başında turizm faaliyetleri gelmektedir. Bodrum ilçesi ve civar yerleşimler; tarihi, doğal ve diğer güzellikler açısından oldukça zengin durumdadır. Gümbet, Turgutreis, Yalıkavak, Gümüşlük, Yalıçiftlik, Türkbükü gibi bugün mahalle olmuş eski köylerdeki plajlar yeşille mavinin en güzel birleştiği yerler olarak bilinmektedir. Bölgenin çok eski dönemlerden beri yerleşim olması dolayısıyla pek çok tarihi kalıntı vardır. Bunlardan bazıları; Termara, Mindos, Telmissus, Pedesa, Antik Tiyatro, Mausoleion, Göktepe ve Mindos Kapısı'dır.

Girintili çıkıntılı kıyı yapısı sayesinde Muğla kıyı yerleşimlerinde olduğu gibi Bodrum ilçesinde de yüzme, dalma ve rüzgâr sörfü ile yat turizmi açısından çok çeşitli imkânlar bulunmaktadır. Fethiye körfezi içindeki kıyılar da yat limanı kurulumu ve yatçılık faaliyetleri açısından ülkemizin en uygun alanları arasındadır.

Turist sayısındaki artışa paralel olarak turizm işletmelerinin de sayısı artmıştır. Turizm sektörü, daha çok büyük ölçekli konaklama işletmeleri ile hizmet vermektedir. Orta ve küçük ölçekli konaklama işletmelerinin sayısı, büyük ölçekli işletmelere oranla oldukça az durumdadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre 2024 yılı itibariyle bölgede işletme belgeli 113 otel, 15 tatil köyü, 15 apart otel, 19 butik otel, 6 pansiyon, 12 özel konaklama tesisi bulunmaktadır.

Planlama alanına konu Bitez Mahallesi ise yarım ay biçiminde upuzun kumsala, sığ bir denize, denize sıfır otellere, kıyı boyunca yan yana dizili lokantalara sahip olması bakımından yerli ve yabancı turistlerin tercih ettiği koyların başında gelmektedir. Karaya doğru gidildiğinde karşınıza mandalina bahçeleri içindeki taş evler çıkmaktadır. Çeşitli konaklama seçeneklerinin bulunduğu koy, mavi bayraklı denizi ile yüzme ve su sporları için de oldukça elverişlidir (13).

3.6.2. Tarım ve Hayvancılık

Muğla ili: Bölgenin iklim ve toprak özelliğinden kaynaklı olarak bir diğer başat sektör ise tarımdır. Turizm sektörünün ilin ekonomisi üzerindeki etkin ağırlığına rağmen tarım sektörü de üretim ve ihracat değerleriyle il ekonomisine ciddi katkılar sağlamaktadır. Tarımsal üretimde başı çeken zeytin ve narenciyedir. Bunun yanı sıra, bölgede tahıl, pamuk ve tütün gibi sanayi ürünleri ile buğday, arpa, mısır, bakla, susam ve anason üretimi de yaygın olarak yapılmaktadır.

2019 yılında Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan “Muğla Tarım ve Hayvancılık Sektörü Yatırım Olanakları Raporu”nda Muğla'nın tarımsal alan büyüklüğü bakımından en önemli ilçeler; %33,1 oranla Milas, %21,2 oranla Seydikemer, %9.5 oranla Menteşe ve % 7,7 oranla Yatağan olarak belirlenmiştir. Ayrıca Muğla'daki tarım alanlarının, Türkiye toplam tarım alanının yaklaşık %1'ini; meyve yetiştirilen alanların (meyveler, içecek ve baharat bitkileri) Türkiye'deki meyve alanlarının %3,5'ini; sebze bahçeleri alanın da, Türkiye sebze bahçeleri alanının yaklaşık %2,2'sini oluşturduğu ifade edilmektedir. Ayrıca İl bazında yapılan değerlendirmede ise toplam tarım alanları içinde zeytin üretim alanları payının % 42,9; tahıl ve diğer bitkisel ürün payının % 34,2; nadas alanları payının % 6; sebze bahçeleri payının da % 7,5 olarak hesaplandığı görülmektedir.

Bodrum ilçesi: Bodrum da turizmin gelişim gösterdiği 1970'lere kadar tarımsal üretim başat sektör iken zaman içinde bölgedeki turizm sektörünün hızla gelişme kaydetmesiyle yerleşmenin kırsal niteliği değişmiş ve tarımsal faaliyetlere nazaran turizm, ticaret ve hizmet sektörü çok daha fazla gelişme göstermiştir. Her ne kadar ekonomik getirisi turizm ve ticaret faaliyetlerine göre daha düşük olsa da bölgenin iklimsel yapısı tarımsal faaliyetlerin de devamına olanak sağlamaktadır. Zeytincilik en önemli geçim kaynaklarından biri olup narenciye, sebze üretimi yanında buğday, arpa, nohut, mısır gibi ürünlere yönelik tarımsal üretim de söz konusudur. Bölgenin iklimsel özelliklerine bağlı olarak uygun zeytin, badem, harnup gibi yöresel ürünlerin pazar payı gün geçtikçe artmaktadır. Üretilen diğer önemli tarımsal ürünler arasında incir ve keçiboynuzu gelmektedir. Tarımla uğraşan halk yan bir iş olarak hayvan besiciliği de yapmaktadır. Koyun ve keçi besleyen birçok köy bulunmaktadır. Ancak sayı olarak az olup yöre halkı kendi ihtiyaçlarını karşılamak için hayvancılık yapmaktadır.

3.6.3. Sanayi

Muğla ili: Bölgede sanayi sektörü turizm ve tarım sektörlerinin gerisinde kalmıştır. İl, imalat sanayi açısından alt sıralarda yer almaktadır. Muğla'da imalat sanayinin gelişmemesinin temel nedeni ulaşım güçlüğüdür. Ulaşım bağlantıları yakın dönemlere kadar son derece yetersiz olduğundan, ilin ulusal pazarla ilişkisi çok geç başlamış ve yavaş gelişmiştir. (14)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan 81 İl Sanayi Durum Raporuna göre sanayi işletmelerinin %48'i Marmara Bölgesinde, %17'si İç Anadolu Bölgesinde, %14'ü Ege Bölgesinde, %8'i Akdeniz Bölgesinde, %6'sı Karadeniz Bölgesinde, %5'i Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, %2'si Doğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır. Ege Bölgesi'ndeki iller açısından yapılan değerlendirmede ise, %37'lik bir oran ile İzmir ili ilk sırada yer aldığı, İzmir'i ilini takip eden illerin de sırasıyla; Denizli (%18), Manisa (%11), Uşak (%9), Afyonkarahisar (%7), Aydın (%7), Muğla (%6), Kütahya (%5) olduğu belirtilmektedir.

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından yapılan Muğla ilinin Kırsal Kalkınma Potansiyelinin Belirlenmesi Projesi başlıklı çalışmaya ait 2016 Proje Raporunda ise sanayi sektörü için yapılan değerlendirmede; ilin sanayi açısından pek fazla faaliyet alanına ve tesise sahip olmadığı, var olan sanayi tesislerin de büyük ölçüde maden ve termik elektrik santralleri üzerine çalıştığı ifade edilmektedir. Ayrıca Yatağan Termik Santrali ve Yatağan civarında kömür madenlerinin bulunduğu, Kavaklıdere ile Yatağan ilçelerinde ağırlıklı ekonomik faaliyet alanının madencilik olduğu, Köyceğiz ve Milas ilçelerinin ise dağlık bölgelerinde çok sayıda maden işletmesinin yer aldığına vurgu yapılmıştır.

Muğla ilindeki sanayi işletmelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde; ilk sırada %34,78 ile gıda ürünleri, ikinci sırada %14,62 ile metalik olmayan mineral ürünler, üçüncü sırada ise %13,54 ile diğer madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinin yer aldığı görülmektedir. (15)

Bodrum İlçesi: İlçede önemli bir sanayi kuruluşu bulunmamakta olup sanayi amaçlı işletmeler; zeytinyağı işletmeleri, çırçır fabrikaları, beton-kireç-mermer işletmeleri, süt ve süt ürünleri işletmeleri, güneş enerjisi tesisi, şekerleme ve kuruyemiş fabrikaları gibi yöre halkının yetiştirdiği ürünlerin islenmesine yönelik küçük çaplı işletmeler şeklindedir. Ayrıca geleneksel tekne imalatçılığı da yine turizm sektörüne bağlı gelişme göstermiş ve ilçe ekonomisinde önemli yere sahip olmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Kurum Görüşleri

Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 36-37-105-106 parseller ile 162 ada 34-104 parsel numaralı taşınmazların bir kısmına ilişkin hazırlanan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliği ile koruma amaçlı 1/5000 ölçekli nazım imar planı değişikliği ve 1/1000 ölçekli ilave uygulama imar planı kapsamında;

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün 11.06.2024 tarih ve 9715362 sayılı yazısı,
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğünün 11.03.2024 tarih ve 9008017 sayılı yazısı,
- Bodrum Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğünün 19.03.2024 tarih ve 9081340 sayılı yazısı,
- Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 20.03.2024 tarih ve 9089077 sayılı yazısı,
- Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 08.07.2024 tarih ve 9904453 sayılı yazısı,
- Bodrum Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğünün 23.08.2024 tarih ve 10290053 sayılı yazısı,
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün 25.03.2024 tarih ve 9127518 sayılı yazısı,
- Milli Savunma Bakanlığı Lojistik Genel Müdürlüğü İzmir İnşaat Emlak Bölge Başkanlığının 11.04.2024 tarih ve 3570654 sayılı yazısı,
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları 2. Bölge Müdürlüğünün 29.03.2024 tarih ve 1497379 sayılı yazısı,
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 08.04.2024 tarih ve 36213 sayılı yazısı,
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğünün 24.03.2024 tarih ve 845848 sayılı yazısı,
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünün 04.04.2024 tarih ve 182849 sayılı yazısı,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 29.03.2024 tarih ve 406821 sayılı yazısı,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 16.04.2024 tarih ve 20244172648 sayılı yazısı,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğünün 02.04.2024 tarih ve 251094 sayılı yazısı,
- Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğünün 26.03.2024 tarih ve 12222 sayılı yazısı,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 21. Bölge Müdürlüğünün 25.03.2024 tarih ve 2389409 sayılı yazısı,

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğünün 25.03.2024 tarih ve 1052434 sayılı yazısı,
- Muğla İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 17.04.2024 tarih ve 100587440 sayılı yazısı,
- ADM Elektrik Dağıtım A.Ş. nin 29.03.2024 tarih ve 62075 sayılı yazısı,
- Tarım ve Orman Bakanlığı Muğla Orman Bölge Müdürlüğünün 05.04.2024 tarih ve 11543494 sayılı yazısı,
- Tarım ve Orman Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğünün 09.05.2024 tarih ve 14191937 sayılı yazısı,
- Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri 21. Bölge Müdürlüğünün 05.04.2024 tarih ve 4523479 sayılı yazısı,
- Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün 16.05.2024 tarih ve 142669905 sayılı yazısı,
- Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 16.09.2024 tarih ve 10441294 sayılı yazısı,
- Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 07.05.2024 tarih ve 5088138 sayılı yazısı,
- Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 24.04.2025 tarih ve 6650845 sayılı yazısı,
- Muğla İl Sağlık Müdürlüğünün 05.04.2024 tarih ve 241127847 sayılı yazısı,
- Muğla İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğünün 01.04.2024 tarih ve 909502 sayılı yazısı,
- Muğla Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünün 27.03.2024 tarih ve 5641089/48 sayılı yazısı,
- Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığının 26.09.2024 tarih ve 345429 sayılı yazısı,
- Bodrum Belediye Başkanlığının 15.08.2024 tarih ve 340865 sayılı yazısı,
- MUSKİ Genel Müdürlüğünün 12.06.2024 tarih ve 161078 sayılı yazısı,
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 28.03.2024 tarih ve 75667 sayılı yazısı,
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğünün 03.04.2024 tarih ve 4963731 sayılı yazısı,
- Muğla Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının 26.03.2024 tarih ve 97946 sayılı yazısı,
- Muğla Telekom Müdürlüğünün 01.04.2024 tarih ve 101848 sayılı yazısı,
- Akmercan Doğalgaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. nin 30.03.2024 tarih ve 13422 sayılı yazısı,
- Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 27.03.2024 tarih ve 9152664 sayılı yazısı,
- Muğla Valiliği İl Jandarma Komutanlığının 02.04.2024 tarih ve 27635152 sayılı yazısı,
- Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün 25.03.2024 tarih ve 13725513 sayılı yazısı,
- Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğünün 19.04.2024 tarih ve 13924703 sayılı yazısı,
- Muğla Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünün 16.04.2024 tarih ve 7361323 sayılı yazısı,

İle ilgili tüm kurum görüşleri alınmıştır. Söz konusu görüşler rapor ekinde sunulmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Planlama Çalışması

5.1. Planın Amacı ve Gerekçesi

Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-36-37-105 ve 106 parsel numaralı taşınmazların 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında “Kentsel Gelişme Alanı” olarak planlanması amacıyla plan değişikliği hazırlanmış olup taşınmazların bulunduğu alanın; sahip olduğu konum, yakın çevre yerleşimleri ve ulaşım imkânları dikkate alındığında kentsel gelişme alanı için uygun bir bölge olduğu görülmektedir. Yapılacak çalışma ile bölgenin ihtiyaçlarıyla, potansiyeliyle ve coğrafi konumuyla uyumlu bir mekânsal gelişim sağlanması hedeflenmektedir.

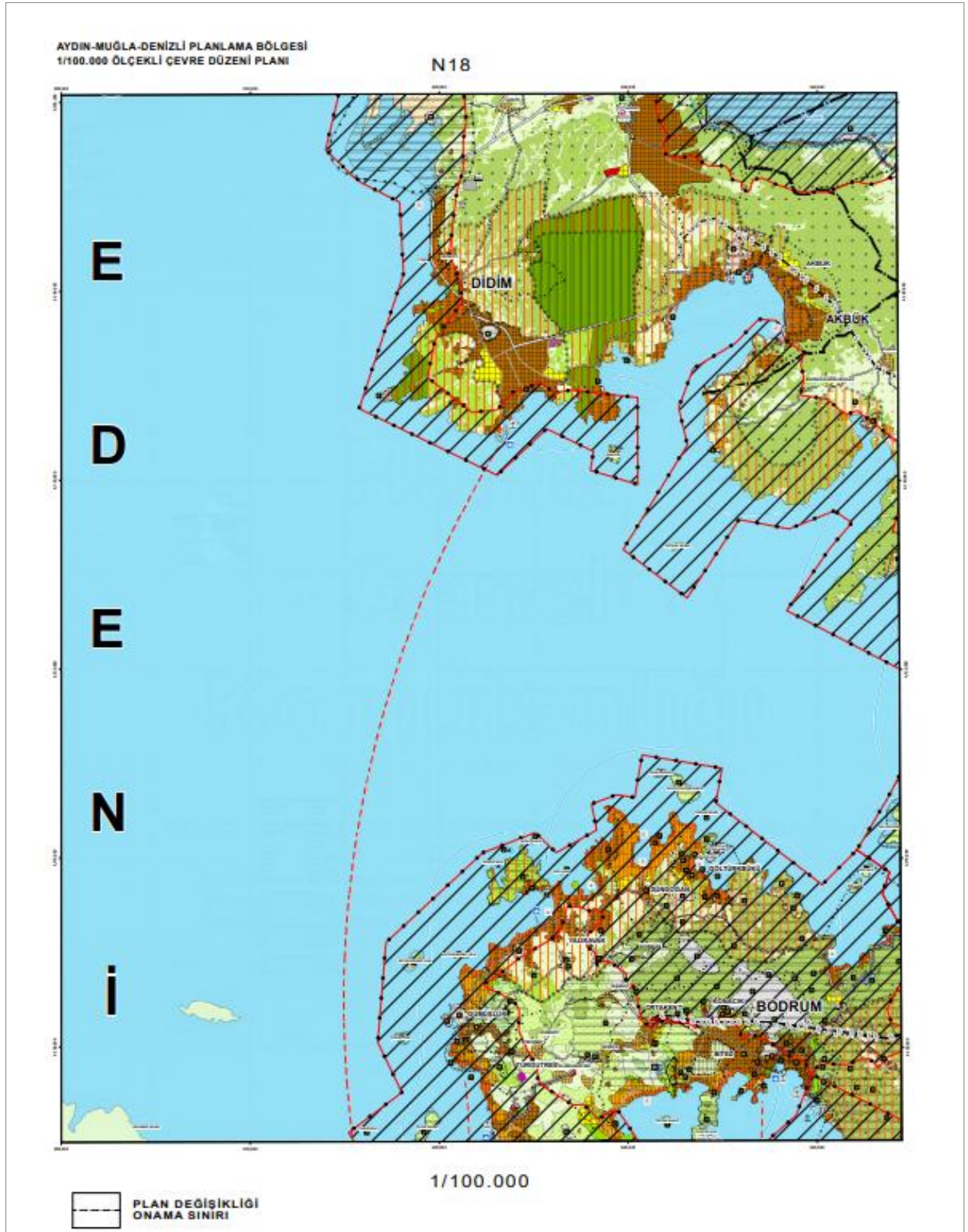
5.2. Planlama Çalışmasının Getirdiği Kararlar

5.2.1. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği

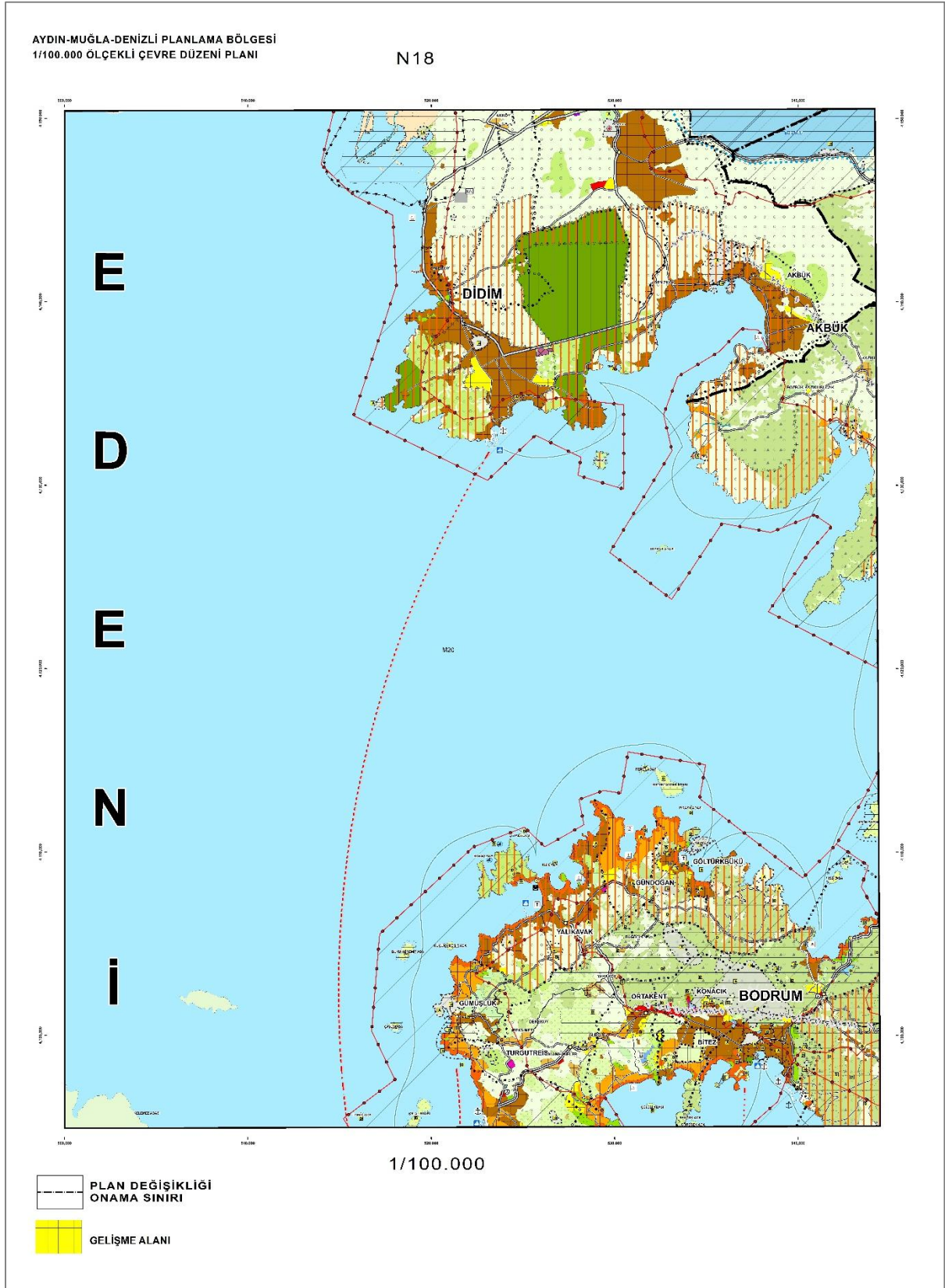
Yapılması planlanan alt ölçekli imar planı çalışmaları kapsamında Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nda değişiklik yapılması önerilmektedir. Muğla ili, Bodrum ilçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 34-36-37-105 ve 106 parsel numaralı taşınmazların bulunduğu alan çevre düzeni planında yapılan değişiklikle birlikte “Kentsel Gelişme Alanı” olarak planlanmıştır.

“Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı” plan notlarının “4.4. Kentsel Yerleşme Alanları” başlığı altında “*Bu planla gösterilmiş/belirlenmiş kentsel yerleşik alanlar ve kentsel gelişme alanlarını birlikte ifade eder.*” hükmü, “4.8. Kentsel Gelişme Alanları” başlığı altında “*Onaylı imar planlarında kentsel gelişmeye ayrılmış ya da bu planın nüfus kabulleri ile ilke ve stratejileri doğrultusunda bu planla kentsel gelişmeye ayrılmış alanlardır.*” hükmü ve Uygulama Hükümleri “8.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları” başlığı içindeki 8.1.1.1 maddesinde de “*Bu planda kentsel yerleşme alanları için yapılmış olan nüfus kabulü esas olmak üzere, kentsel yerleşmeler içindeki yoğunluk dağılımı ilgili idarelerce imar planlarında yapılacaktır...*” hükmü bulunmakta olup anılan hükümler uyarınca yapılaşma koşulları alt ölçekli imar planlarında belirlenecektir.

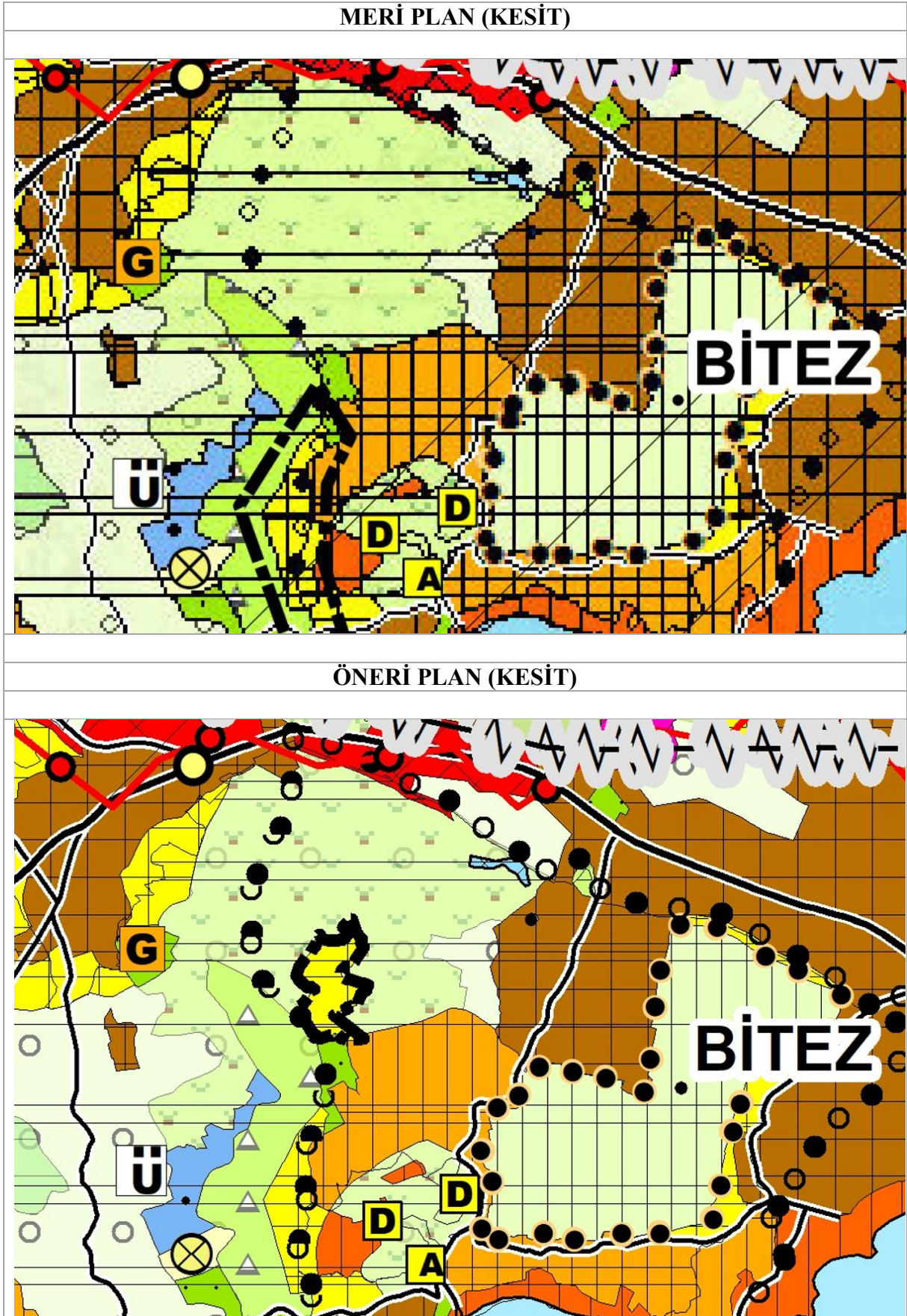
Şekil 7. Meri 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

Şekil 8. 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği

Şekil 9. Meri Plan – Öneri Plan karşılaştırması

YEDİNCİ BÖLÜM

6. KAYNAKÇA

1. Koca, Doç. Dr. Feray. Antik Dönemde Muğla'da Şehircilik. Yapı Mimarlık Tasarım kültür Sanat Dergisi. [Çevrimiçi] 15 Aralık 2021. <https://yapidergisi.com/antik-donemde-muglada-sehircilik/>.
2. mugla.ktb.gov.tr. Tarih. Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü web sayfası. [Çevrimiçi] 08 Aralık 2021. <https://mugla.ktb.gov.tr/TR-270592/tarih.html>.
3. www.mu.edu.tr. Genel Bilgiler-Bilgiler-Muğla Hakkında. Muğla Sıkkı Koçman Üniveristesi Web Sitesi. [Çevrimiçi] 1 Aralık 2021. <https://www.mu.edu.tr/tr/genel-bilgiler/bilgiler/mugla-hakkinda>.
4. mobolla-mugla.blogspot.com. Mobolla'dan Muğla'ya. [Çevrimiçi] 08 Aralık 2021. <http://mobolla-mugla.blogspot.com/2014/09/ilk-cagda-mugla-tarihi-3000li-olarak.html>.
5. Bayraktar, Maide Berfu . Muğla, Beçin Karapaşa Medresesi Restorasyon Projesi ve Yeniden İşlevlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Konya : yazarı bilinmiyor, 1 Kasım 2019.
6. Bodrum, Muğla. Wikipedi Özgür Ansiklopedi Web Sitesi. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 14 Nisan 2024.] https://tr.wikipedia.org/wiki/Bodrum,_Mu%C4%9Fla.
7. T.C. Bodrum Kaymakamlığı Web Sitesi. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 16 Nisan 2024.] <http://www.bodrum.gov.tr/tarihce>.
8. Atatürk Döneminde Bodrum'un Nüfus Yapısı (1923-1938). Kodal, Tahir. 17, Mayıs 2008, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi.
9. www.geka.gov.tr. Araştırma ve Planlama. Güney Ege Kalkınma Ajansı Web Sitesi. [Çevrimiçi] 20 Aralık 2021. https://geka.gov.tr/uploads/pages_v/mugla-ilinin-kirsal-kalkinma-potansiyelinin-belirlenmesi-2015.pdf.
10. Bodrum'un Coğrafi Konumu. Bodrum Ticaret Odası Web Sitesi. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 2 Mayıs 2024.] <https://www.bodto.org.tr/content.php?lang=tr&id=00038>.
11. Bodrum Coğrafi Durum. Bodrumlu. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 2 Mayıs 2024.] <https://www.bodrumlu.com/bodrum-cografi-durum/>.
12. Bodrum Bölgesinde Yıl Boyu İklim ve Hava Durumu. Weather Spark Web Sitesi. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 13 Mayıs 2024.] <https://tr.weatherspark.com/y/94296/Bodrum-T%C3%BCrkiye-Ortalama-Hava-Durumu-Y%C4%B1l-Boyunca#Sections-BestTime>.
13. Bodrum Çevresi. Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Web Sitesi. [Çevrimiçi] [Alıntı Tarihi: 18 Mayıs 2024.] <https://mugla.ktb.gov.tr/TR-270607/bodrum-cevresi.html>.
14. Muğla İli İmalat Sanayi Envanteri. Güney Ege Kalkınma Ajansı Web Sitesi. [Çevrimiçi] Nisan 2016. https://geka.gov.tr/uploads/supports_v/o_1dag4lo6e1na313ih1os5m50d9oe.pdf.
15. Muğla İl Sanayi Durum Raporu. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Web Sitesi. [Çevrimiçi] 2019. [Alıntı Tarihi: 29 Aralık 2021.] <https://www.sanayi.gov.tr/plan-program-raporlar-ve-yayinlar/81-il-sanayi-durum-raporlari/mu2603011659>.

Sinan PINARBAŞI
Şehir Plancısı

Burhan ÖZDEMİR
3.Bölge Planlama Şube Müdürü V.

**AYDIN-MUĞLA-DENİZLİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000
ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ**

Plan İşlem No: AMD-0011022493
Kurum Arşiv No: 89 /2025
Ölçek: 1/100.000

Muğla İli, Bodrum İlçesi, Bitez Mahallesi, 162 ada 36, 37, 105, 106 parseller ve 162 ada 34, 104 parsellerin bir kısmına ilişkin Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliğine Ait Plan Açıklama Raporu incelendi. Bakanlık Makamının 12.08.2025 tarihli ve 13274148 sayılı Olur'u ile 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 109. maddesi uyarınca onandı.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

Şule DURGUT ÖZTÜRK
İmar Planlama Daire Başkanı